

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ACİL TAŞIMA TEKNİKLERİ

Amaç ve Öğrenim Hedefleri

Amaç;

- Katılımcılar hasta/yaralı taşıma teknikleri ile ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanacaklardır.

Öğrenim Hedefleri;

- Hasta/yaralı taşıma teknikleri ile ilgili temel kuralları sayabilmeli.
- Araç içerisindeki hasta/ yaralı taşınmasını öğrenim rehberi basamaklarına göre uygulayabilmeli.
- Katılımcılar tek kişilik taşıma tekniklerini uygulayabilmeli.

Öğrenim Hedefleri;

- Birden fazla kişi ile yapılan taşıma tekniklerini sayabilmeli.
- Sedye ile taşıma tekniklerini söyleyebilmeli.
- Baş-boyun ya da omurga yaralanması olan hasta/yaralıda taşıma tekniklerini söyleyebilmeli.

Acil Taşıma Teknikleri

Genel Bilgiler

Olay sırasında kendi hayatını gözetmeksizin mücadele içerisine giren bir ilk yardımcı hem kendisinin hem de yardım etmek istediği kişinin hayatını kaybetmesine ya da durumun daha da kötüye giderek sakatlanmasına neden olabilmektedir.

Acil Taşıma Teknikleri

Genel Bilgiler

Mevcut durumun ağırlaşmasını önlemek için olay yerinin değerlendirilmesi ve oluşabilecek tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturmak önemlidir. Bu nedenle ilk yardımcı kendi güvenliğini riske sokmaksızın gereksiz zorlama ve yaralanmalara engel olmak için birtakım kurallara uymak zorundadır. Öncelikle yardım istenmeli ve ekip halinde hareket edilmelidir. İlk yardımcı kendi güvenliğini riske atmamalıdır.

Taşıma Teknikleri Uygulanırken Uyulması Gereken Temel Kurallar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
FACULSİYETİ, HAYATİ VE SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

- Yakın mesafede durulmalı,
- Kuvvetli ve uzun kas grupları kullanılmalı,
- Sırt gerginliğini korumak için diz ve kalçalar bükülmeli,
- Yerden destek alacak şekilde her iki ayağı da kullanarak, destek ayağı arkada olacak şekilde biri diğerinden biraz önde yerleştirilmeli,

Taşıma Teknikleri Uygulanırken Uyulması Gereken Temel Kurallar

- Omuzlar, kalça kemiğinin ve omuriliğin hizasında tutulmalı,
- Ağırılık kaldırırken karın muntazam tutulup uyluk kasları kullanılmalı,
- Kalkarken, ağırılık kalça kaslarına verilmeli ve dizler en uygun biçimde tutulmalı,

Taşıma Teknikleri Uygulanırken Uyulması Gereken Temel Kurallar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HÜKÜMET KURUMU

- Baş her zaman düz tutulmalı, homojen ve düzgün bir şekilde hareket ettirilmeli,
- Yavaş ve düzgün adımlarla yürünmeli ve adımlar omuzdan daha geniş olmamalı,
- Yön değiştirirken ani dönme ve bükülmelerden kaçınılmalıdır.
- Taşıma hızlı ancak güvenli şekilde gerçekleştirilmelidir.
- Hasta/yaralı baş-boyun-gövde eksenini esas alınarak en az altı destek noktasından kavranmalıdır.

Taşıma Teknikleri Uygulanırken Uyulması Gereken Temel Kurallar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
GÜVENLİK - GÖZLEM - GİZLİLİK

- Tüm hareketleri yönlendirecek sorumlu bir kişi olmalıdır.
- Sorumlu kişi hasta/yaralının baş ve boyun kısmını tutarak hareketler için gereken komutları vermelidir.
- Nakil esnasında hasta/yaralının genel durumu, solunumu, bilinci ve mevcut durumundaki değişiklikler meydana gelmişse oluş zamanı belirtilerek kayıt altına alınmalıdır (vücut dışına herhangi bir kanama olup olmaması gibi).

Taşıma Teknikleri Uygulanırken Uyulması Gereken Temel Kurallar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TEMEL SAĞLIK YATIRIMLARI

- **Gerekli olmadığı** sürece hasta/yaralı **hareket ettirilmemelidir**. Ancak **tehlike** söz konusuysa, her türlü riske rağmen hasta/yaralının acil taşınması zorunlu hale gelebilir. Bu durumda eğer mümkünse hasta/yaralı en kısa sürede güvenli bir yere taşınmalıdır.

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması (Rentek Manevrası)

Patlama, yangın ya da solunumun durması gibi hayati tehdit oluşturan bir durum söz konusu ise araç içerisindeki hasta/yaralının özellikle omurgasını koruyarak tahliye edilmesini sağlayan yöntemdir.

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması (Rentek Manevrası)

İlk yardımcı kurtarma işlemleri sırasında araç içerisindeki yaralı sayısını, yaralının konumunu ve hava yastığının açılıp açılmadığını mutlaka kontrol etmelidir. Olay yerine ulaşan sağlık ekibine bu konuda bilgilendirme yapmalıdır.

Hasta/yaralının araç içisinden çıkarma işlem basamakları şu şekilde olmalıdır;

İlk yardım;

- Olay yerinin; ilk yardımcı, hasta/yaralı ve çevredekiler açısından güvenli olduğundan emin olunur.

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması (Rentek Manevrası)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

- Kazaya karışan araçlar çalışmıyor olsa bile araba kontağı kapatılır ve hareket etmesini önlemek için el freni çekilir. Ayrıca, lastiklere de hareket etmemeleri için takoz benzeri bir engel koyulur...vb.
- Hiç kimsenin olay yerinde ve yakınında sigara içmesine izin verilmez.

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması (Rentek Manevrası)

- Hasta/yaralının omuzlarına hafifçe dokunarak “İyi misin?” diye sorarak bilinç değerlendirmesi yapılır.
- Eğer ortamda başka birileri varsa, onlardan 112 acil yardım numarasını aramaları istenir, yoksa ilkyardımcı tarafından aranır.

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması (Rentek Manevrası)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hasta/yaralının nefes alıp almadığı göğüs hareketleri izlenerek kontrol edilir.
- Hasta/yaralının ayaklarının pedala sıkışmadığından emin olunur ve emniyet kemeri açılır.
- Hasta/yaralıya hafif hareketlerle yan tarafından yaklaşılr.

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması (Rentek Manevrası)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK KURUMU TEHLİKE YARDIMCIĞI

- Hasta/yaralının dış taraftaki eli diğer koltuk altından geçirilir ve mümkünse diğer eli de pantolonunun veya kemerinin içine yerleştirilir.
- Bir el hasta/yaralının koltuk altından geçirilir ve çenesi kavranır.
- İlk yardımcının yanağı hasta/yaralının yanağına dayanır ve diğer eli ise uzakta olan koltuk altından geçirilir ve hasta/yaralının eli kavranır.

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması (Rentek Manevrası)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ULUSAL KURUM KURULUŞU

- Hasta/yaralıyı baş-boyun ve omurga hizası bozulmadan aynı düzlem üzerinde araçtan dışarı çekilir.
- Hasta/yaralıyı yavaşça yere veya sedyeye yerleştirilir.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

a- Sürüklenme Yöntemi

b- Kucakta Taşıma (Önde Beşik) Yöntemi

c- Omuzdan Destek Alarak Taşıma(Yan Koltuk)

d- Sırtta Taşıma (Denk Kayışı)

e- Omuzda Taşıma (İtfaiyeci Yöntemi)

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
FACULSALIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

a- Sürüklenme Yöntemi

Özellikle çok kilolu ve kurtarıcıdan daha iri yapıli hasta/yaralının taşınması gerekiyorsa ve dar, basık ve geçiş güçlüğü olan yerden çıkarmalarda herhangi bir yaralanmaya neden olmamak için seçilebilecek bir yöntemdir. Sürüklenme yöntemleri ayak bileklerinden ya da koltuk altından tutarak sürüklenme şeklinde uygulanabilir.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

b-Kucakta Taşıma (Önde Beşik Yöntemi)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
FACULSALIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bilinci açık olan çocuklar ya da zayıf yetişkinler için kullanışlı bir yöntemdir. Uygulama basamakları;

- Bir elle hasta/yaralının dizlerinin altından tutularak destek alınır.
- Diğer elle gövdenin ağırlığı yüklenerek sırtından kavranır.
- Hasta/yaralıya kollarını ilk yardımcı boynuna dolması söylenir.
- Ağırlık dizlere verilerek kalkılır.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

c- Omuzdan Destek Alarak Taşıma (Yan Koltuk Desteği)

Hafif ve yürüyebilecek durumdaki hasta/yaralıların taşınmasında kullanılır.

Uygulama basamakları;

- İlk yardımcı hasta/yaralının bir kolunu kendi boynuna dolayarak destek verir.
- İlk yardımcı boşta kalan kolu ile de hasta/yaralının belini tutarak yardım eder.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

d- Sırtta Taşıma (Denk Kayışı)

Bilinci açık hasta/yaralının taşınmasında tercih edilen bir yöntemdir.
Uygulama basamakları;

- İlk yardımcı hasta/yaralının ön tarafına sırtı dönük olarak çömelir ve bacaklarını kavrar.
- Hasta/yaralının kolları ilk yardımcının göğsünde birleştirilir.
- Ağırlık dizlere verilerek hasta/yaralı kaldırılır.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

e- Omuzda Taşıma (İtfaiyeci Yöntemi)

Yürüyemeyen ya da bilinci kapalı hasta/yaralının taşınmasında kullanılabilir.

Uygulama basamakları;

- İlk yardımcı sol kolu ile omzundan tutarak hasta/yaralıyı oturur duruma getirir.
- Çömelerek sağ kolunu hasta/yaralının bacaklarının arasından geçirir.
- Hasta/yaralının vücudunu sağ omzuna alır.
- Önde boşta kalan el bileğini kavrar.
- Ağırlığı dizlerine vererek kalkar.

Birden Fazla Kişi ile Taşıma

- a-İki Kişi ile Ellerin Üzerinde Taşıma (Altın Beşik Yöntemi)
- b-Omuzdan Destek Alarak Taşıma (Yan Koltuk Desteği)
- c-Kollar ve Bacaklardan Tutarak Taşıma (Teskereci Yöntemi)
- d- Sandalye ile Taşıma

Birden Fazla Kişi ile Taşıma

a-İki Kişi ile Ellerin Üzerinde Taşıma (Altın Beşik Yöntemi)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hasta/yaralının ciddi bir yaralanması yoksa ve kendisi de yardım edebiliyorsa iki, üç veya dört elle altın beşik yapılarak taşınabilir.

İki elle;

Birden Fazla Kişi ile Taşıma

a-İki Kişi ile Ellerin Üzerinde Taşıma (Altın Beşik Yöntemi)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
FİZİKSEL MEDİKAL VE REHABİLİTASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Üç elle;

Birden Fazla Kişi ile Taşıma

a-İki Kişi ile Ellerin Üzerinde Taşıma (Altın Beşik Yöntemi)

Dört elle;

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Birden Fazla Kişi ile Taşıma

b-Omuzdan Destek Alarak Taşıma (Yan Koltuk Desteği)

T.C. SAğLIK BAKANLIğI
ACIL SAğLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜğÜ

Birden Fazla Kişi ile Taşıma

c-Kollar ve Bacaklardan Tutarak Taşıma (Teskereci Yöntemi)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
FİZİKSEL HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Birden Fazla Kişi ile Taşıma

d- Sandalye ile Taşıma

Hasta/yaralının bilinçli olması gereklidir.

- Özellikle dar alanlarda (merdiven inip çıkarken, asansör...vb) kullanışlı bir yöntemdir. Hasta/yaralının sandalyeden düşmemesi için sabitlenmesi gerekmektedir.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Bir Battaniye ile Geçici Sedye Oluşturma

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Tek bir battaniye ile sedye oluşturma sırasında battaniye yere serilir ve kenarları rulo yapılır. Hasta/yaralı üzerine yatırılarak kısa mesafede güvenle taşınabilir.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Bir Battaniye ve İki Kirişle Geçici Sedye Oluşturma

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Bir battaniye yere serilir.
- Battaniyenin 1/3'üne birinci kiriş yerleştirilir ve battaniye bu kirişin üzerine katlanır.
- Katlanan kısmın bittiği yere yakın bir noktaya ikinci kiriş yerleştirilir.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Bir Battaniye ve İki Kirişle Geçici Sedye Oluşturma

- Battaniyede kalan kısım bu kirişin üzerini kaplayacak şekilde kirişin üzerine doğru getirilir.
- Hasta/yaralı bu iki kirişin arasında oluşturulan bölgeye yatırılır.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

1. Kaşık Tekniği
2. Köprü Tekniği
3. Karşılıklı Durarak Kaldırma

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kaşık Tekniği;

Bu teknik hasta/yaralıya sadece bir taraftan ulaşılması durumunda üç ilk yardımcı tarafından uygulanır.

- İlk yardımcılar hasta/yaralının tek bir yanında bir dizleri yerde olacak şekilde diz çökerler.
- Hasta/yaralının elleri göğsünde birleştirilir.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kaşık Tekniği;

- Birinci ilk yardımcı baş ve omzundan, ikinci ilk yardımcı sırtının alt kısmı ve uyluğundan, üçüncü ilk yardımcı dizlerinin altından ve bileklerinden kavrar.
- Daha sonra kendi ellerini hasta/yaralının vücudunun altından geçirerek kavrarlar.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedye Aktarılması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kaşık Tekniği;

- Baş tarafındaki ilk yardımcının komutu ile dizlerinin üzerine koyulur.
- Göğüslerine doğru çevrilir.
- Ayağa kalkar ve aynı anda düzgün bir şekilde sedyeye koyulur.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Köprü Tekniği;

- Hasta/yaralıya iki taraftan da ulaşılması durumunda dört ilk yardımcı tarafından yapılır.
- Üç ilk yardımcı bacaklarını açıp hasta/yaralının üzerine hafifçe çömelerek yerleşirler.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK YARDIMI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Köprü Tekniği;

- Bunlardan birincisi hasta/yaralının başını koruyacak şekilde omuz ve ensesinden, ikincisi kalçalarından, üçüncüsü ise dizlerinin altından tutar.
- Birinci ilk yardımcının komutu ile ilk yardımcılar birlikte hareket ederek hasta/yaralıyı kaldırırlar.
- Dördüncü ilk yardımcı sedyeyi arkadaşlarının bacakları arasına iterek hastanın altına yerleştirir ve hasta/yaralı ilk yardımcılar tarafından sedyenin üzerine yavaşça konur.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
FAZLA SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Karşılıklı Durarak Kaldırma;

Bu teknik omurga yaralanmalarında ve şüphesinde üç ilk yardımcı tarafından uygulanır;

- İki ilk yardımcı hasta/yaralının göğüs hizasında karşılıklı diz çöker.
- Üçüncü ilk yardımcı hasta/yaralının dizleri hizasında diz çöker.
- Hasta/yaralının kolları göğsünün üzerinde birleştirilerek düz yatması sağlanır.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

Karşılıklı Durarak Kaldırma;

- Baş kısımdaki ilk yardımcılar kollarını baş-boyun eksenini koruyacak şekilde hasta/yaralının sırtına yerleştirirler.
- Hasta/yaralının dizleri hizasındaki üçüncü ilk yardımcı kollarını açarak hasta/yaralının bacaklarını düz olacak şekilde kavrar. Verilen komutla, tüm ilk yardımcılar hasta/yaralıyı düz olarak kaldırarak sedyeye yerleştirirler.

Taşıma Sırasında Hasta/Yaralının Sedyeden Düşmemesi ve İlk Yardımcıların Zarar Görmemeleri İçin Uyulması Gereken Kurallar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ULUSAL KURTULUŞ GÖRÜŞÜ

- Hasta/yaralının sedyeden düşmesini önlemek için sedyeye sabitlenmeli.
- Sedyeye daima yatay pozisyonda olmalı ve hasta/yaralının başı gidiş yönünde olmalı.
- Tercihen kas gücü daha fazla olan ilk yardımcı baş kısmında konumlanmalı.

Taşıma Sırasında Hasta/Yaralının Sedyeden Düşmemesi ve İlk Yardımcıların Zarar Görmemeleri İçin Uyulması Gereken Kurallar

- Sedye hareketlerini yönlendirmek için ilk yardımcılardan biri sorumlu olmalı ve hareket onun komutlarıyla sağlanmalı.
- Sedyenin baş kısmında yer alan ilk yardımcı sağ, arkadaki ilk yardımcı sol ayağıyla yürümeye başlamalı.
- Hasta/yaralı battaniye ya da çarşaf gibi bir malzeme ile sarılmalıdır.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Sedyenin İki İlk Yardımcı İle Taşınması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Her iki ilk yardımcı yere eğilerek, sırtları düz, bacakları kıvrık olacak şekilde sedyenin iki ucundaki iç kısımlarda dururlar.

- Komutla birlikte sedyeyi kaldırırlar ve dönüşümlü adımla yürümeye başlarlar.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Sedyenin İki İlk Yardımcı İle Taşınması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Önde yürüyen yoldaki olası engelleri haber vermekle sorumludur.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Sedyenin Dört İlk Yardımcı İle Taşınması

- Sedyenin sol tarafından tutanlar sol, sağ tarafından tutanlar ise sağ adımlarıyla yürümeye başlarlar.

Sedye ile Taşıma Yöntemi

Sedyenin Dört İlk Yardımcı İle Taşınması

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
FAZLA SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hasta/yaralının durumu ağır ya da yol uzun, zor ve engelli ise sedye dört ilk yardımcı” ile taşınmalıdır.
- İlk yardımcılardan ikisi hasta/yaralının baş, diğer ikisi ise ayak kısmında sırtları dik, bacakları bükülü olarak sedyenin yan kısımlarında çömelirler. Sedyenin sapından tutarlar ve yukarı komutu ile sedyeyi kaldırırılar.
- Sedyenin sol tarafından tutanlar sol, sağ tarafından tutanlar ise sağ adımlarıyla yürümeye başlarlar.
- Dar bölgeden yürürken ilk yardımcılar sırtlarını sedyenin iç kısmına vererek yerleşirler.
- Merdiven veya yokuş inip çıkarken, sedye mümkün olabilecek en yatay pozisyonda tutulmalıdır.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
EĞİTİM VE PROJELER DAİRE BAŞKANLIĞI